



POSUDEK BAKALÁŘSKÉ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Posudek vedoucího práce

Autor práce: Marie Kotálová
Název práce: Komparace vybraných organizací sociálních hnutí
Autor posudku: Jaromír Mazák
Návrh klasifikace práce: výborně

Základní charakteristika práce.

Práce se zaměřuje na komparaci nevládních neziskových organizací zaměřených na pomoc lidem fyzicky i mentálně hendikepovaným a lidem sociálně vyloučeným. Práce je zakotvena v teorii mobilizace zdrojů, která vznikla v rámci studia sociálních hnutí. Empirická část práce má kvalitativní charakter a vychází primárně z polo-strukturovaných rozhovorů se zástupci pěti vybraných organizací. Doplňkově práce využívá informace z webových stránek organizací. Práce se snaží odhalit podobnosti a odlišnosti mezi organizacemi v přístupu k materiálním a lidským zdrojům a také k internetu jako relativně novému nástroji, který organizace též využívají jako v jistém smyslu zdroj pro svoji činnost.

KONCEPČNÍ STRÁNKA PRÁCE

Má práce jasně formulovaný záměr, cíl, výzkumnou otázku a odpovídají jim závěry?

Koncepce práce včetně cíle je jasně popsána v Úvodu a je logicky sledována napříč prací. Práce má standardní formu založenou na části teoretické a empirické.

Má práce adekvátně stanovenou a jasně vyloženu metodu a postup řešení?

Práce je založena na polo-standardizovaných rozhovorech, scénář rozhovorů jasně vychází z teoretické části. Jako nedostatky lze jmenovat spíše jen maličkosti: Autorka by mohla zmínit, zda se zapojily všechny organizace, které oslovila, nebo zda některé odmítly. Také chybí informace o tom, že některé přílohy (2–7) nejsou zveřejněny. Protože se jedná o přepisy rozhovorů nebo emailovou komunikaci s organizacemi, jde o běžný postup, ale informace by měla být v textu zmíněna.

Jsou jednotlivé části práce (zejm. teoretická a empirická) vyvážené a vhodně propojené, vytváří text konzistentní celek?

Oceňuji propojení teoretické a empirické části, které je v této bakalářské práci na dobré úrovni. Autorka začíná vymezením občanské společnosti a typů organizací, které v ní působí, představuje pro svoji práci relevantní teorii mobilizace zdrojů, jejíž záběr vhodně zužuje, aby se mohla věnovat několika otázkám do dostatečné hloubky. Když představuje typy zdrojů, kterým se chce věnovat,

rovnou v rámci teoretické části formuluje výzkumné otázky, čímž posiluje propojení teoretické a empirické části.

Jsou argumentace a text práce a vystavěny logicky, jasně, srozumitelně? Má práce přehlednou strukturu?

Samotná struktura práce je poměrně přehledná. Většinou je argumentace v textu vystavěna poměrně logicky, ovšem na některých místech bych uvítal jasnější a konzistentnější práci s pojmy.

Například na s. 14 a 15 autorka píše o přivlastnění jako jednom z mechanismů získávání zdrojů, ale jasněji nevysvětluje, co jí má na mysli. Čtenář si dle mého názoru jen obtížně může představit, o jaký mechanismus se jedná. Pomohl by konkrétní případ.

Na s. 16 poté dvakrát zmiňuje mechanismus agregace, aniž by vysvětlila jeho vztah k mechanismům definovaným na s. 14.

Určitým zdrojem frustrace je ale pro čtenáře práce s pojmem fundraising. Ten nejprve na straně 17 definuje spolu s Boukalem: „Fundraising představuje systematické získávání finančních i nefinančních zdrojů, které nezisková organizace potřebuje k realizaci svého poslání“. Potom uvádí různá užší pojetí fundraisingu jako „získávání zdrojů ze soukromých fondů“ (s. 18) či „kombinování veřejných a soukromých zdrojů“ (s. 18). Pravděpodobně skutečnost, že se autorka explicitně nepřikloní k žádné z definic, vede ke zmatení pojmu v empirické části, kdy není jasné, v jakém významu autorka pojem používá. Na s. 50 autorka uvádí, že „Organizace Portus Praha jako nejstabilnější zdroj vnímá fundraisingové aktivity.“ Které to ale jsou? Z hlediska definice by to měly být všechny finanční zdroje, které organizace má, ale tak to autorka jistě nemyslí, protože v tom případě by nemělo smysl hovořit o nejstabilnějším zdroji.

Celkově je třeba říct, že když autorka v empirické části adresuje finanční zdroje a jejich strukturu, věnuje nedostatečnou pozornost propojení terminologie v teoretické a empirické části. Lze mechanismy získávání zdrojů popsané v teoretické části nějak navázat na strukturu zdrojů organizací, jak je popsána v části empirické?

OBSAH PRÁCE

Hodnocení kvality teoretické části práce (relevance k tématu a záměru práce, šíře a hloubka, vhléd autora do problematiky, samostatnost, originalita zpracování,...).

Teoretická část je pěkně zpracována. Kromě vhodného výběru vysvětlovaných pojmů a jejich řazení je třeba ocenit i až na výjimky jasný výklad. Pravda je, že autorka se spoléhá především na zdroje v češtině, což jí práci usnadňuje, a často se spoléhá na přebírání různých seznamů a členění z literatury. Do budoucna bych chtěl autorku podpořit ke snaze o vlastní uchopení některých témat a kritičtější vypořádání se s některými koncepty. Nekritické přebírání konceptů ostatních autorů může vést k nedostatečnému vyjasnění pojmů pro vlastní potřeby, jako se to autorce stalo s pojmem fundraising. V kontextu bakalářské práce ale považuji teoretickou část za kvalitně zpracovanou.

Hodnocení kvality empirické části práce (adekvátnost použitých metod a postupů vzhledem k cíli práce, správnost aplikace metod a postupů, prezentace a interpretace výsledků,...).

Ani empirická část není vůbec špatná. Autorka pro jednotlivé zdroje a jejich jednotlivé aspekty nejprve provádí deskripci v kontextu jednotlivých organizací (což je místy pro čtenáře trochu náročná až nudná část) a poté provádí shrnutí, ve kterém se snaží provést vlastní komparaci a vypíchnout nejdůležitější zjištění. To je nejzajímavější součást komparace, ale v mnoha studentských pracích bohužel chybí a autoři se omezují jen na postupný popis jednotlivých srovnávaných subjektů a vlastní komparaci nechávají jaksí na čtenáři. Proto autorčinu snahu oceňuji, i když snad na některých místech mohla být věnována komparaci a vyvození závěrů ještě větší pozornost a naopak popisy jednotlivých organizací mohly být upozaděny.

Některé otázky zůstávají nezodpovězeny. Proč např. sledujeme u organizace Pohoda tak rychlý růst tržeb doprovázený tak rychlým poklesem darů? Souvisí spolu jako důsledek změny priorit, nebo jde spíše o náhodu?

Dozvídáme se sice o rezervovaném postoji organizací k firemnímu dobrovolnictví, ale proč není více pozornosti věnováno využívání klasických dobrovolníků? To považuji za drobné opomenutí v rámci zpracování lidských zdrojů.

Zajímavé by mohlo být porovnat vnímanou nestabilitu jednotlivých zdrojů s tím, jak kolísá jejich reálná výše? Nenaznačila by např. taková analýza, že pocit nestability může často pramenit spíše z administrativní zátěže a závislosti na jednorázovém rozhodnutí jednoho aktéra než ze zkušenosti, že daný zdroj meziročně hodně kolísá?

Přestože empirická část je pěkně zpracována, umím se představit, že by autorka mohla jít ještě dál, klást si některé další zajímavé otázky a přinést více věcných zjištění.

Hodnocení diskuse a závěrů práce (soulad interpretací a závěrů s výsledky empirických analýz, provedení diskuse závěrů, snaha o vysvětlení závěrů a jejich argumentace, zodpovězení výzkumných otázek, naplnění cílů práce).

Závěr má podle mého názoru rezervy. Přibližně jeho polovina opakuje informace o struktuře práce a cílech práce, které už známe z Úvodu. Tato část by mohla být stručnější. Naopak druhá část Závěru, která shrnuje poznatky výzkumu, mohla být rozpracovanější. Především předposlední odstavec (o internetu) považuji za nedostatečně informující o zjištěních práce. Kromě shrnutí poznatků mohla autorka Závěr obohatit o diskusi nad tím, co zjistila. Podařená diskuse poznatků může být velmi cennou třešničkou na dortu.

FORMÁLNÍ ASPEKTY PRÁCE

Hodnocení naplnění kritérií odborného textu (rozsah práce (BP 72-126 tis. znaků, DP 108-162 tis. znaků) citační normy, odkazy, popis datových zdrojů, jasnost odlišení myšlenek autora od převzatých, seznam literatury atd.)

Text dobře splňuje většinu kritérií odborného textu. Drobné výhrady mám akorát ke stranám 13–16, kde autorka často cituje práce Císaře a jeho kolegů, aniž by dávala najevo, že už jejich práce odkazuje na originální práci jiných autorů. Může být sporné, kdy je potřeba citaci označit jako sekundární a kdy Císař a spol. provádí syntézu jiných autorů v té míře, že je možné je citovat jako původní zdroj, ale v těchto konkrétních případech se domnívám, že měla autorka minimálně uvést, že Císař a spol. vycházejí z práce různých dalších autorů.

Hodnocení vhodnosti a úplnosti využití informačních zdrojů (literární prameny, databáze, zahraniční literatura, datové zdroje,...)

Autorka použila pro účely bakalářské práce přiměřené množství zdrojů. Většinu zdrojů považuji za vhodné, výhrady mám k některým elektronickým zdrojům. Autorka např. cituje Fojtů (2010):

„Od této doby počet servisních, advokačních i zájmových organizací stále narůstá, avšak mnohem pomalejším tempem.“

Odkazovaný článek má popularizační charakter a neuvádí žádná konkrétní čísla ani jejich zdroj. Citovat takový článek není zcela korektní, protože sám nesplňuje kritéria vědecké práce. Chtěl bych proto autorce poradit, aby se v budoucnu takovým zdrojům v odborných textech vyhnula.

Hodnocení jazykové, stylistické a grafické úrovně práce (grafická úprava, členění textu, označení příloh, zpracování tabulek, grafů, schémat atp.)

Stylisticky je práce na standardní úrovni a obsahuje jen velmi malé množství drobných gramatických chyb. Rozhodně ale doporučuji nepoužívat grafy s 3D efektem. Jde o drobnost, ale prakticky všichni, kdo s grafy více pracují, se shodují, že 3D efekt akorát zkresluje opravdové údaje. V rámci grafů by pak bylo vhodné mít pokud možno jednotné popisky, a ne jednou „ostatní“ a podruhé „ostatní výdaje“.

Další poznámky

Nemám další poznámky.

Celkové hodnocení práce

Práce představuje kompaktní celek a dokládá schopnost solidně provést výzkum a interpretovat výsledky na úrovni bakalářského stupně studia. Z výtek považuji za nejdůležitější nekonzistentní nebo nejasnou práci s některými pojmy, především s pojmem fundraising. Také Závěr by mohl být vylepšen: postrádá diskusi poznatků a ani samotné poznatky nejsou vždy prezentovány dostatečně dobře. To souvisí s tím, že autorka si mohla položit více zajímavých otázek a pokusit se nějakou vlastní úvahu nad poznatky své práce a jejich významem. Na druhou stranu je za textem jasně patrná kvalitně odvedená práce a dobrá představa o tom, jak by měl sociologický výzkum probíhat. Z hlediska hodnocení se pro mě práce pohybuje mezi hodnocením výborně a velmi dobře. Z pozice vedoucího práce se přikláním k hodnocení výborně, které ovšem podmiňuji kvalitní obhajobou práce.

Otázky a náměty k obhajobě

V rámci obhajoby by se autorka měla pokusit kompenzovat poměrně stručný závěr a nejen vyzdvihnout svá zjištění, ale podrobit je nějaké vlastní interpretaci. Může se například zamyslet nad tím, která zjištění by mohla být užitečná pro samotné organizace, jaké výzkumné otázky z práce vyplývají pro případný další výzkum nebo jak by se třeba jednotlivé organizace dokázaly vypořádat s hypotetickou situací, ve které by jim stát přestal poskytovat dotace.

Dále by bylo vhodné zodpovědět následující otázky:

- Co si může čtenář představit pod mechanismem přivlastnění zdrojů?
- Co znamená mechanismus agregace zmíněný na s. 16 a jaký je jeho vztah k mechanismům definovaným na s. 14?
- Když autorka mluví o pojmu fundraising v empirické části, co přesně má na mysli? Bylo by vhodné závěry týkající se fundraisingu vysvětlit tak, aby bylo jasné, o kterých zdrojích autorka mluví.

Datum:

Podpis: